

HELSINGIN KAUPUNKI

TILINPÄÄTÖS 2008 TIIVISTELMÄ

Uutelankanava ja Kauniinilmanpuisto Vuosaarassa heinäkuussa 2008.

Tuloslaskelma

Tuloslaskelma osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulo-rahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Toiminnan tuotot ja kulut ryhmitellään tuotto- ja kululajeittain.

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma osoittaa, kuinka paljon kunnan toiminnan ja sen investointien rahavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoituksen rahavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan rahavirta on rahoituskellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen tai investointeihin.

Tase

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Vuosikate

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyttä.

Helsingin kaupungin tilinpäätös tiivistelmä

Helsingin kaupungin tilinpäätös tiivistelmä	2
Kaupunginjohtajan katsaus	3
Tulot ja menot	4
Verotulot	5
Investoinnit	6
Henkilöstö	10
Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	11
Vuoden 2008 tilinpäätöksen tunnusluvut	12
Tuloslaskelma	13
Talousarvion mukainen tuloslaskelma	14
Rahoituslaskelma	15
Tase, vastaavaa	16
Tase, vastattavaa	17
Helsingin kaupunkikonserni	
Konsernituloslaskelma	19
Konsernirahoituslaskelma	20
Konsernitase, vastaavaa	21
KonserniTase, vastattavaa	22

Kaupunginjohtajan katsaus

Vuosi 2008 oli kuntataloudessa vielä hyvä vuosi. Verotulot kasvoivat kunnissa keskimäärin 7,6 prosenttia. Vuoden lopussa Helsingin työllisyysaste saavutti 76 prosentin tason, työpaikkamäärä ylitti 400 000 ja työttömyysaste oli alimmillaan sitten vuoden 1990.

Sama kehityskulku toteutui vuonna 2008 myös Helsingissä. Verotulot kasvoivat 2000-luvun keskimääräiseen nähden verrattain vauhdikkaasti 6,6 prosenttia. Hyvin kehittyneellä tulopohjalla voitiin rahoittaa laajenevia palveluita. Toimintamenot kasvoivatkin edellisestä tilinpäätöksestä 6,4 prosenttia. Vertailukelpoinen menokasvu edelliseen vuoteen oli 7,3 prosenttia. Myös investoinnit pysyivät korkealla tasolla.

Vuoden loppupuolella alkoivat kansainvälisen finanssikriisin ja siitä seuranneen taloudellisen taantumun seuraukset näkyä myös kuntataloudessa. Vuoden 2008 tilinpäätös toteutui keskeisimmiltä osin vielä selvästi talousarviota parempana, mutta mm. verotilityksissä oli jo loppuvuodesta näkyvissä selviä merkkejä tilanteen heikkenemisestä.

Vuonna 2008 toteutui merkittäviä hankkeita, jotka näkyvät pidemmällä aikavälillä niin kaupunkirakenteen kehittymisenä kuin kaupungin veropohjan vahvistumisenakin.

Uusi Vuosaaren satama aloitti toimintansa marraskuussa ja Länsisatamassa sekä Sörnäisissä olleet satamatoiminnot siirtyivät suurimmalta osin Vuosaaren. Helsingin uusien kaupunginosien rakentaminen käynnistyi kantakaupungin vanhoilla satama-alueilla Jätkäsaarella ja Kalasatamassa.

Toinen maankäytön kannalta keskeinen tapahtuma vuonna 2008 oli Sipoon lounaisosan ja Vantaan Västerkullan kiilan Helsinkiin liittämisen varmistuminen vuoden alkupuolella.

Elinkeinoelämän tarvitsemat osaavat työntekijät on seudun kehittymisen edellytys. Tätä tukevat päätökset ovat valtiolta saadut lisäaloituspaikat ammatilliseen opetukseen. Ammatillista korkeakoulutusta vahvistettiin pääkaupunkiseudulla yhdistämällä EVTEK-ammattikorkeakoulu ja Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia kansainväliset mittapuut täyttäväksi Metropolia Ammattikorkeakouluksi 1.8.2008.

Helmikuussa avattiin keskeisellä paikalla Kaisaniemenkatu 6:ssa YritysHelsinki -niminen yritysneuvonnan palvelupiste yrittäjäksi aikoville ja toimiville yrittäjille.

Matkailu kehittyi edelleen suotuisasti. Hotellien käyttö lisääntyi noin 4 prosenttia. Risteilyliikenteen matkustajamäärä kasvoi 350 000:een eli kasvua oli 38 prosenttia. Vuoden alussa aloittanut tapahtumayksikkö kehitti Helsinkiä tapahtumakaupunkina ja laajensi muun muassa Helsinki-päivän Helsinki-viikoksi.

Kaupunkikoneiston näkyvyyttä ja avoimuutta kuntalaisten suuntaan kehitettiin avaamalla syksyllä 2008 uusi kaupungin yleisneuvontapiste Virka Info kaupungintalolle. Samaan yhteyteen avattiin myös näyttelytila Virka Galleria.

Helsingin kaupunkikonsernikokonaisuuden asioita seuraamaan ja valvomaan perustettiin konsernijaosto. Vuoden 2009 alusta aloittaneen jaoston tehtävänä on seurata, että kaupungin yhteisöt, säätiöt ja laitokset toimivat kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti.

Pääkaupunkiseudun yhteistyön tiivistämiseen liittyen hyväksyttiin pääkaupunkiseudun vesihuollon yhdistäminen ja joukkoliikenteen seudullisesta järjestämisestä vastaavan kuntayhtymän perustaminen 1.1.2010 alkaen. Jatkossa joukkoliikenteen suunnittelussa ja tuotannossa palvellaan pääkaupunkiseudun asukkaita kuntarajoista riippumatta entistä paremmin.

Vuosi 2008 oli kaupungin maahanmuutto-osaston ensimmäinen kokonainen aktiivinen toimintavuosi. Keskustelut valtion kanssa aloitettiin maahanmuuttajien nopeaan työllistymiseen tähtäävästä usean vuoden ajalle ajoittuvasta toimenpideohjelmasta.

Investointipuolella näkyvimpiä esille nousseita kohteita olivat Vuosaaren sataman ohella myös monet muut liikennehankkeet. Vuosaaren satamaan johtavat tie- ja rautatietunnelit otettiin käyttöön, Laajasalon joukkoliikenneyhteydeksi kantakaupunkiin valittiin raitiotie- ja siltavaihtoehto jatkosuunnittelun pohjaksi sekä Crusellin sillan rakentaminen alkoi. Myöskin Helsinkiin raakavettä tuova Päijänne-tunnelin huolto valmistui ja uusi raitioliikennelinja 9 aloitti.

Kulttuurikohteista näkyvimpiä askeleita otettiin Musiikkitalon rakennusprojektin etenemisessä sekä koko hankkeen rahoituksen varmistumisessa. Keskustakirjaston osalta selvitystyö jatkui. Korkeasaaren eläintarhan kehittämisestä järjestettiin ideakilpailu.

Vuonna 2008 vietiin eteenpäin monia palvelutuotannon kehittämiseen liittyviä tietotekniikkahankkeita. Painopisteenä on ollut kuntalaisille tarjottavien asiointia helpottavien sähköisten palvelujen lisääminen. Tunnustuksena Helsingin verkkopalvelujen kehittämisestä kaupunki vastaanotti heinäkuussa Digital Governance in Municipalities Worldwide Survey 2007 palkinnon. Helsingin kaupunki sijoittui 3. sijalle koko maailmassa ja sijoittui Euroopan kaupungeista ensimmäiseksi YK-vertailussa.

Jussi Pajunen
Kaupunginjohtaja

PERTTI INSONEN

Kampin raitiotien rakentamista Kaivokadun ja Mannerheimintien risteyksessä heinäkuussa 2008.

Toimintamenoja ja toimintatuloja ovat talousarviovuoden juoksevasta palvelu- ja muusta toiminnasta aiheutuvat menot ja siitä saatavat tulot.

Tulot ja menot

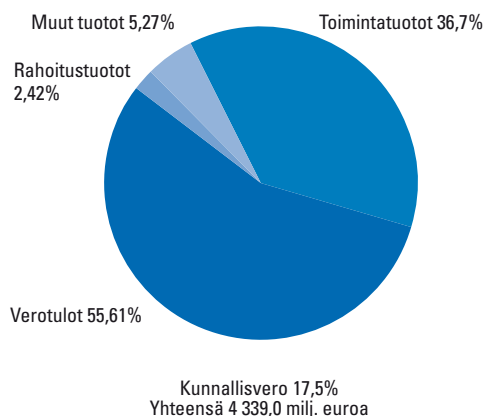
Toimintamenot ylittivät talousarvion 20,1 milj. eurolla. Toimintamenot kasvoivat 6,4 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Suurimmat menoilytykset olivat palvelujen ostoissa 71,2 milj. euroa, aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa 9,8 milj. euroa ja avustuksissa 7,7 milj. euroa.

Palvelujen ostoissa suurimmat menoilytykset olivat sosiaali- ja terveystoimessa 51,4 milj. euroa ja rakennus- ja ympäristötoimessa 27,6 milj. euroa. Rakennus- ja ympäristötoimen 7,5 milj. euron ylitys ja kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimen 1,4 milj. euron ylitys olivat suurimmat aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa. Avustuksissa

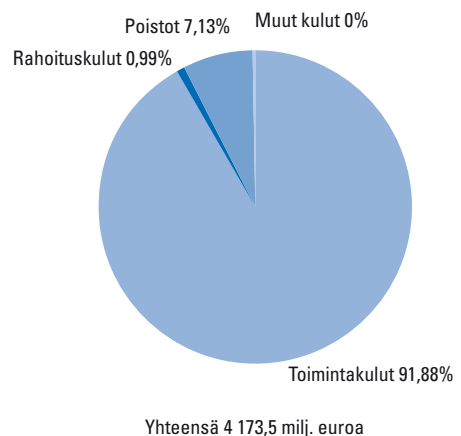
suurimmat menoilytykset olivat sosiaali- ja terveystoimessa 8,2 milj. euroa ja kaupunginjohtajan toimialalla 2,3 milj. euroa.

Toimintatulot ylittivät talousarvioon verrattuna 48,4 milj. euroa. Toimintatulot kasvoivat 5,7 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Ylituloja syntyi kaikilla toimialoilla, euromääräisesti suurimmat tuloylitykset olivat rakennus- ja ympäristötoimessa 48,8 milj. euroa, sosiaali- ja terveystoimessa 13,2 milj. euroa, sivistys- ja henkilöstötoimessa 5,2 milj. euroa ja kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimessa 10,4 milj. euroa.

Tulojen jakautuminen 2008

Menojen jakautuminen 2008

MAARTI METTINEN

Kaupungin verotulot muodostuvat kunnallisverosta, yhteisöverosta, kiinteistöverosta ja koiraverosta.

Leikkipuisto Linjan uudisrakennus valmistui syksyllä 2008.

Verotulot

Verotulot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 6,6 prosenttia. Kunnallisveron kasvu oli 6,1 prosenttia ja yhteisöveron kasvu 10 prosenttia. Verotuloja kertyi 81,9 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa oli arvioitu. Tästä kunnallisveron osuus oli 50 milj. euroa, yhteisöveron osuus 30 milj. euroa ja kiinteistöveron osuus 2 milj. euroa.

Vuoden 2008 kunnallisveroprosentti oli 17,5. Prosentti on pysynyt samana vuodesta 2003 lähtien. Kunnallisveroa kertyi 1 975,0 milj. euroa eli 50 milj. euroa yli talousarvion. Kunnallisveron vuonna 2008 maksettujen tilitysten tuotto oli 6,1 prosenttia (113,7 milj. euroa) suurempi kuin vuonna 2007.

Yhteisöveron tuotto oli 288,1 milj. euroa eli 30,1 milj. euroa yli talousarvion. Yhteisöveron vuonna 2008 maksetut tilitykset kasvoivat edellisestä vuodesta 10 prosenttia (26,2 milj. euroa).

Yleinen kiinteistöveroprosentti oli 0,7 ja vakituisten asuinrakennusten 0,22. Kiinteistövero kertyi 149 milj. euroa eli kaksi milj. euroa enemmän kuin talousarviossa.

Koiraveroa perittiin 50 euroa koiralta. Koiraveroa kertyi 0,6 milj. euroa eli talousarviossa arvioitua vähemmän.

VEROTULOJEN ERITTELY

1000 euroa	2008	2007
Kunnallisvero	1 975 053	1 861 376
Yhteisövero	288 092	261 898
Kiinteistövero	148 963	138 396
Koiravero	635	665
Yhteensä	2 412 743	2 262 335

VALTIONOSUUEDET

1000 euroa	2008	2007
Laskennalliset valtionosuudet	446 700	435 783
verotulotasaus	-266 900	-253 254
Valtionosuudet	179 800	182 529

Kustaankartanon vanhustenkeskusta peruskorjattiin vuoden 2008 aikana.

Investointi on pitkävaikutteinen meno. Tällaisia menoja ei kirjata toteutumavuoden kuluksi, vaan aktivoidaan taseeseen, josta ne kirjataan vaikutusaikanaan poistoina usean vuoden kuluksi. Poistoajat erityyppisille investoinneille on määritelty etukäteen. Tällaiset hankinnat maksetaan talousarvion investointiosaan merkityillä määrärahoilla.

Investoinnit

Investoinnit ilman liikelaitoksia ovat 382,1 milj. euroa ja kohdistuivat seuraavasti: kiinteä omaisuus 44,2 milj. euroa, talonrakennus 147,2 milj. euroa, kadut liikenneväylät ja radat 89,9 milj. euroa, väestönsuojat 0,5 milj. euroa, puistorakentaminen 13,1 milj. euroa, liikuntapaikat 17,6 milj. euroa, Korkeasaaren rakentaminen 2,4 milj. euroa, irtaimen omaisuuden hankinta 42,8 milj. euroa, Tukutorin investoinnit 1,7 milj. euroa, osakkeiden hankinta 14,8 milj. euroa ja muut investoinnit 7,9 milj. euroa.

Liikelaitosten investoinnit olivat: Helsingin Energia 69,4 milj. euroa, Helsingin Vesi 41,9 milj. euroa, Helsingin Satama 146,5 milj. euroa, liikennelaitos 52,5 milj. euroa, Palvelukeskus Palmia 1,8 milj. euroa ja Tekstiilipalvelu 0,3 milj. euroa.

Investointiosan menot olivat 382,1 milj. euroa, kun käytettävissä ylitysoikeuksineen oli 509,3 milj. euroa. Toteutusprosentti oli 75. Investointiosan menot kasvoivat 9,3 prosenttia vuodesta 2007.

Maanhankintaan käytettiin 4,9 milj. euroa. Siitä suorien ostojen osuus oli 3,0 milj. euroa. Merkittävimmät hankinnat olivat alue Suurmetsästä 1,2 milj. euroa ja Kiinteistö Oy Suutarilan Lampputie 1,7 milj. euroa.

Esirakentamisen määrärahojen käyttö oli 34,2 milj. euroa, josta esirakentamiseen käytettiin 19 milj. euroa, maaperän kunnostukseen 7,2 milj. euroa, johtosiirtoihin 1 milj. euroa, Uutelan kanavan rakentamiseen 2,4 milj. euroa ja muihin kohteisiin 4,6 milj. euroa.

Suurin yksittäinen kohde oli Arabianranta, jonka esirakentamiseen ja maaperän kunnostamiseen käytettiin yhteensä 9,5 milj. euroa. Muita merkittäviä kohteita olivat mm. Viikmäen entisen ampumaradan maaperän puhdistaminen 2,7 milj. euroa, Ruusuniemen kanavan kaivu- ja louhintatyöt 3 milj. euroa, Ormuspellon alueen esirakentaminen ja putkisiirrot 2,1 milj. euroa, Fallpakan toisen vaiheen esirakentaminen 1,6 milj. euroa, Suutarilan pohjoisosan esirakentaminen 1,1 milj. euroa ja Vuosaaren lii-

HKL:n matkalipuntarkastajat lippuja tarkastamassa Kontulan metroaseman uudella sisäänkäynnillä.

kuntapuiston (Vuosaaren puro) esirakentaminen 1,2 milj. euroa.

Talonrakennuksen investointibudjetti ylitysoikeuksineen oli 152,4 milj. euroa. Investointimäärärahaa kului 147,2 milj. euroa, josta uudis- ja lisärakennushankkeisiin 50,6 milj. euroa, korjaushankkeisiin 95,6 milj. euroa ja pelastustoimen hankkeisiin 1,0 milj. euroa.

Uudisrakentamista ja korjausta

Uudis- ja korjausrakennuskohteet toteutuivat ennustettua paremmin. Koulujen sisäilma- ja kosteusvaurio-ongelmista sekä rakenteiden teknisestä vanhenemisesta johtuvat korjaukset lisääntyivät merkittävästi vuonna 2008.

Kiinteistöjen vaurioita ennalta ehkäiseviin korjauksiin panostettiin merkittävästi. Peruskorjauksia lisäämällä on tarkoitus pysäyttää kiinteistöjen korjaustarpeen kasvaminen.

Opetustoimen uudisrakennushankkeisiin käytettiin 15,4 milj. euroa. Rakenteilla olevia

uudisrakennushankkeita olivat Arabian peruskoulun vaihe kaksi ja Latokartanon peruskoulu.

Sosiaalitoimen uudisrakennuksiin käytettiin 17,3 milj. euroa. Merkittävimpiä rakenteilla olevia uudisrakennushankkeita olivat lasten päiväkodit Vikkeri ja Inkivääri, Outamon rakennukset 1 ja 2, Tervalammen naisten osasto sekä Kestikujan asuntola. Korttelitalo Ilomäen ja lasten päiväkotit Aallon toteutukset alkoivat syksyllä. Päivähoitopaikkojen tarve lisääntyi merkittäväksi 2008. Tilakeskus toteuttaa muun ohjelman lisäksi kuusi paviljonkipäiväkotiä.

Terveystoimen uudisrakennuksiin käytettiin 17,3 milj. euroa. Rakenteilla on uusi Läntinen yhteispäivystysairaala Meilahteen.

Korjausrakentaminen

Opetustoimen korjaushankkeisiin käytettiin 35,6 milj. euroa. Tärkeimpiä rakenteilla olevia peruskorjaushankkeita olivat Ala-Malmin peruskoulun vaiheet 2-4, Kannelmäen perus-

MIKKO URO

Kustaa Vaasan tielle rakennettiin 2006 - 2008 uusi ramppi Koskelantielle sekä meluste.

koulu, Pakilan ala-aste, Mäkelänrinteen lukion vaihe 4, Kulosaaren ala-asteen salaojat sekä högstadie Lönkan. Lisäksi tehtiin sisäilmaongelmien takia pikakorjaukset Vartiokylän yläasteella, Svenska Normallyceumissa ja Kulosaaren ala-asteella sekä aloitettiin Laajasalon ala-asteen peruskorjaus.

Sosiaalitoimen korjaushankkeisiin käytettiin 17,7 milj. euroa. Tärkeimpiä rakenteilla olevia hankkeita olivat lastenpäiväkodit Lokki, Kannel ja Valkea, Vaahterapihan vastaanottokoti ja Asunnottomien palvelukeskus.

Terveystoimen korjaushankkeisiin käytettiin 14,5 milj. euroa. Merkittävimpiä kohteita olivat Myllypuron sairaalan korjaus, Kannelmäen terveysasema sekä Laakson sairaalan rakennukset 4 (itäosa) ja 2 (infektio-osasto).

Muihin korjaushankkeisiin käytettiin 27,6 milj. euroa. Tärkeimpiä käynnissä olevia korjaushankkeita ovat Finlandia-talon peruskorjaus, suomenkielisen työväenopiston päärakennus, raitioliikennemuseo, kaupungintalokortteleiden elävöittäminen, kaupunginpuutarha sekä Helsinginkatu 24:n toimisto- ja väistötilat.

Katuja ja liikenneväyliä

Katujen uudisrakentaminen kohdistui projekti-alueiden katurakentamiseen Eiranrannassa, Salmisaaressa, Keski-Pasilassa (Ilmala), Herman-

ninrannassa, Arabianrannassa, Viikki-Latokartanossa ja Vuosaaren satama- ja työpaikka-alueella. Kamppi-Töölönlahti -alueen katurakentamisen pääpaino oli Kampin raitiotien katutöissä. Rantarakentamisen pääkohteet olivat Salmisaaren rantarakenteiden toteutus ja Sarvaston tulvarakenteet.

Katujen ja liikenneväylien suunnitteluhankkeet etenivät pääosin suunnitellulla tavalla. Merkittäviä suunnittelukohteita olivat projektialueiden kadut ja rantarakenteet (Jätkäsaari, Kalastama, Keski-Pasila) sekä muut uudisrakennuskohteet.

Katujen ja siltojen peruskorjaukset ja uudelleen päällystäminen toteutettiin pääosin suunnitellun laajuisena. Katujen peruskorjauksen pääkohteita olivat Kalevankatu, Mikonkatu ja Mechelininkatu. Siltojen peruskorjauksessa pääpaino oli edelleen Hakamäentien siltojen saneerauksessa, muita kohteita olivat Professorintien sillan ja Naurissalmen sillan peruskorjaukset. Raitiotie 9 katutyöt (Aleksis Kivenkatu, Fleminginkatu, Porthaninkatu) ja Teollisuuskadun parantaminen saatiin valmiiksi. Risto Rytintien ja Linnanrakentajantien ramppijärjestelyt Itäväylällä toteutettiin suunnitellulla tavalla.

Tiehallinnon yhteishankkeet etenivät suunnitellulla tavalla Hakamäentiellä ja Lahdenväylällä. Sen sijaan Kehä I:n liittymäjärjestelyt ja

Crusellin sillan rakentaminen alkoi vuonna 2008

melusteiden rakentaminen eivät edenneet tiehallinnon riittämättömän rahoituksen takia.

Kamppi-Töölönlahti-alueen katurakentamisen pääkohteet olivat Leppäsuon alueen kadut ja Kampin raitiotie- ja joukkoliikennejärjestelyn rakentaminen (Fredrikinkatu, Simonkatu).

Kauppakartanonkadun väestönsuojan rakentaminen ei ole vielä käynnistynyt. Katri Valan kalliosuojan peruskorjaus ja Torkkelinmäen kalliosuojan jäähdytysjärjestelmän muutostyöt ovat viivästyneet rakennuttajaresurssien riittämättömyyden takia.

Puistot ja viherrakentaminen

Puisto- ja viherrakentamisen suunnitteluhankkeet etenivät suunnitellulla tavalla. Merkittäviä suunnittelukohteita ovat olleet Eiranranta, Töölönlahden eteläosa, Jätkäsaari ja muut projekti-alueiden puistot ja puistojen saneeraussuunnittelu keskustassa ja kaupungin vanhoilla reuna-alueilla.

Puisto- ja viherrakentamisen määrärahoista, 16,5 milj. euroa, käytettiin 13,1 milj. euroa. Määrärahoja jäi käyttämättä erityisesti keskustan eräiden puistojen saneeraushankkeissa ja Eiranrannan puistojen uudisrakentamisessa, joiden suunnittelu viivästyi.

Puistorakentamisen keskeisiä uudisrakennushankkeita olivat Linnapuisto, Toukolan ranta-

puisto, Viikonojan puistot, Fallkullan puistot, Juliuksenpuisto, Väinönlehto ja Sudenkuoppa. Keskeisiä puistojen peruskorjauskohteita olivat Liisanpuisto, Kaivopuiston itäosa, Alppiruusu-puisto, Aino Ackten puisto ja Katri Valan puisto.

Puistorakentamisen määrärahoilla toteutettiin lisäksi suuri joukko leikkipuistoja (Linja, Aurinkoniitty, Soihtu, Linnunrata), pienempiä puistojen saneeraus-, täydennysistutus- ja järjestelytyöitä sekä siirtolapuutarhojen ja palsta-alueiden parannustöitä.

Kamppi-Töölönlahti –alueen puistojen suunnittelu jatkuu siten, että rakentaminen voidaan aloittaa heti kun Musiikkitalon rakentamisen mahdollistaa.

MARI HOHTARI

Sairaanhoitaja Susanna Eskelinen ja osastonhoitaja Jaana Palviainen terveyskeskuksen Marian sairaalan osasto S8:ltä.

Henkilöstö

Kaupungin vuosien 2006 - 2008 henkilöstöstrategian keskeisenä tavoitteena on henkilöstön saatavuuden turvaaminen, osaamisen hallinta, palkitseminen ja henkilöstön osallistuminen. Henkilöstöstrategiaa on toteutettu kaupunginhallituksen hyväksymän toimenpideohjelman mukaisesti siten, että vuoden 2006 ja 2007 ovat olleet toimenpideohjelmaan sisältyvien hankkeiden ja tuotteiden kehittämisvaihetta ja vuonna 2008 on keskitytty hankkeiden loppuunsaattamiseen sekä kehitettyjen tuotteiden käyttöönottoon.

Kaupungin palveluksessa oli vuoden lopussa 38 915 henkilöä, joista 32 273 oli vakinaisia ja 6 642 määräaikaisia. Henkilöstön määrä oli 292 henkilöä (0,8 prosenttia) suurempi kuin edellisen vuoden lopussa. Kaupungin henkilöstömäärän lisäyksen vertailukelpoinen luku on 1 000. Määräaikaisen henkilöstön määrän kasvuun vaikuttivat

erilaiset tekijät, kuten projektien ja hankkeiden toteuttamiseen palkattu henkilöstö. Työllistettyjä oli kaupungin palveluksessa yhteensä 2 047 henkilöä. Seure Henkilöstöpalvelut Oy:stä ostettiin lyhytaikaista työvoimaa yhteensä 914 henkilötyövuotta. Sijaistyövoimaa oli mahdollista hankkia aiempia vuosia enemmän tähän tarkoitukseen osoitetulla henkilöstömäärärahalla.

Henkilöstömäärän muutokset

Kaupungin palveluksesta erosi 1 272 henkilöä (1 154 vuonna 2007) ja siirtyi eläkkeelle 702 (681 vuonna 2007). Eläkkeelle siirtyneiden keski-ikä oli 61,13 vuotta (61,52 vuotta vuonna 2007). Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 46,5 vuotta (46,5 vuotta vuonna 2007).

Tytäryhtiöiden ja säätiöiden palveluksessa oli vuoden 2008 lopussa keskimäärin 4 300 henkilöä.

KAUPUNGIN HENKILÖSTÖ

Toimialat	Vakinainen henkilöstö		Määräaikainen henkilöstö		Koko henkilöstö	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007
1 Kaupunginjohtajan toimiala	2 562	2 530	151	133	2 713	2 663
2 Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi	889	866	47	47	936	913
3 Sivistys- ja henkilöstötoimi	6 390	6 936	1 877	1 942	8 267	8 878
4 Rakennus- ja ympäristötoimi	5 690	5 609	602	477	6 292	6 086
5 Sosiaali- ja terveystoimi	16 742	16 439	3 965	3 644	20 707	20 083
Yhteensä	32 273	32 380	6 642	6 243	38 915	38 623

*Luvuissa ei ole mukana työllistettyjä.

Pelastuslaitos hankki uusia paloautoja vuonna 2008.

Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Merkittävin riski on taloudellisen tilanteen heikkeneminen ja sen vaikutukset kaupungin talouteen. Rahoitusvaje uhkaa kasvaa merkittävästi verotulojen pienentyessä. Riskinä on myös lainansaannin vaikeutuminen.

Palvelutoiminnan sujuvuuteen kohdistuu henkilöstöön liittyviä riskejä. Kasvatavat osaamisvaatimukset asettavat haasteita henkilöstön osaamiselle. Eläköityminen ja henkilöstön saatavuus vaikuttaa osaamiseen ja palvelutoiminnan sujuvuuteen. Riskinä on myös riippuvuus kriittisten osaamisalueiden avainhenkilöistä.

Sähköisen asioinnin ja verkkopalvelujen laajentuminen sekä yleinen tietotekniikan hyödyntäminen palveluprosesseissa edistävät tuotavuutta, helpottavat asiointia ja kuntalaisten osallistumista. Samanaikaisesti palvelujen riippuvuus tietotekniikasta, tietoturvallisuusriskit ja alttius mahdollisille toimintahäiriöille kasvavat jatkuvasti, mikä edellyttää vahvaa toiminnan sujuvuuden ja jatkuvuuden varmistamista erilaisten häiriötilanteiden varalta.

Helsingin kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty kaupunginhallituksen hyväksymän sisäisen valvonnan yleisohjeen ja riskienhallinnan yleisohjeen linjausten mukaisesti.

Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kaupunginhallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat toimialoillaan

sekä virastojen ja liikelaitosten johto vastaavat riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta. Taloussäännön mukaan kaupungin toiminnot on järjestettävä ja tehtävät hoidettava siten, että organisaation kaikilla tasoilla ja kaikissa toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa on arvioitu virastoilta ja liikelaitoksilta sekä sisäiseltä ja ulkoiselta tarkastukselta saatujen arviointitietojen perusteella. Merkittäviä puutteita ei ole havaittu vuonna 2008.

Vuoden 2008 aikana virastot ja liikelaitokset ovat päivittäneet riskiarvioitaan ja toteuttaneet toimenpiteitä riskien vähentämiseksi. Lisäksi keskeisiä toimintaprosesseja on parannettu aktiivisesti. Riski- ja itsearviointeihin perustuvaa kehittämistyötä sekä merkittävien kaupunkitasoisten riskien arviointia ja taloustilanteen kehityksen arviointia jatketaan vuonna 2009. Lisäksi edistetään kaupunkitasoisten ohjausryhmien työskentelyä ja yli hallintokuntarajojen menevien prosessien toimivuutta. Johtavien viranhaltijoiden vastuut sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta tullaan sisällyttämään virastojen ja laitosten johtosääntöihin niitä uudistettaessa.

Riskienhallinnan näkökulma on yhä selkeämmin mukana toiminnan ohjauksessa, suunnittelussa ja seurannassa. Helsingin kaupungin riskienhallinnan koordinaatioryhmä ohjaa ja koordinoi kaupunkikonsernin riskienhallintaa.

Vuoden 2008 tilinpäätöksen tunnusluvut

VUODEN 2008 TILINPÄÄTÖKSEN TUNNUSLUVUT

Tuloslaskelman tunnusluvut	2008	2007
Toimintatuotot toimintakuluista, %	42,9	43
Vuosikate, milj. euroa	539,8	544,8
Vuosikate % poistoista	181,3	182,4
Vuosikate, euroa/asukas	942	959
Vuosikate ilman liikelaitoksia, euroa/asukas	306	294
Asukasmäärä	573 011	568 400
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2008	2007
Investointien tulo-rahoitus, %	77,9	85,3
Pääomamenojen tulo-rahoitus, %	74	70
Lainanhoitokate	5,9	4,5
Rahavarat 31.12., 1000 euroa	684 448	780 553
Kassan riittävyys, päivää	55	67
Taseen tunnusluvut	2008	2007
Omavaraisuusaste, %	77,5	76,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	33,4	35,3
Lainakanta, 31.12. milj. euroa	659	718
Lainat, euroa/asukas	1 150	1 263
Lainasaamiset, 31.12. milj. euroa	999	1 021
Konsernitaseen tunnusluvut	2008	2007
Omavaraisuusaste, %	62,6	62,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	76,1	83,3
Konsernin lainakanta, milj. euroa	2 941	2 881
Konsernin lainakanta, euroa/asukas	5 132	5 069
Konsernin lainasaamiset, milj. euroa	443 853	456 937
Konsernin lainasaamiset, euroa/asukas	775	804

Vuoden 2008 tilinpäätöksen tunnuslukujen laskentakaavat Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista
= 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Vuosikate, euroa/asukas
Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla keskimääräinen investointitaso asukasmäärällä.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Investointien tulo-rahoitus, %
= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Pääomamenojen tulo-rahoitus, %
= 100 * Vuosikate / (Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate
= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkotuotot + Lainanlyhennykset)

Rahavarat 31.12.
= Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset

Kassan riittävyys, päivää
= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %
= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, %
= 100 * (Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot

Lainakanta 31.12.
= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainat euroa/asukas
Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.
= Sijoiuksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

3.1 HELSINGIN KAUPUNGIN TULOSLASKELMA

	01.01. - 31.12.2008	01.01. - 31.12.2007
Toimintatuotot		
Myyntituotot	1 036 260 023,48	946 381 352,55
Maksutuotot	161 760 719,16	145 270 968,39
Tuet ja avustukset	70 932 411,78	66 622 972,11
Vuokratuotot	259 456 388,19	250 657 528,79
Muut toimintatuotot	64 211 735,41	68 795 477,18
	1 592 621 278,02	1 477 728 299,02
Valmistus omaan käyttöön	125 181 402,94	102 451 066,00
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 226 548 363,01	-1 159 652 278,26
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-358 518 319,08	-346 369 712,00
Muut henkilösivukulut	-92 721 366,28	-87 972 765,28
Palvelujen ostot	-1 260 539 953,90	-1 146 168 378,66
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-453 996 018,59	-385 377 039,33
Avustukset	-281 557 466,40	-265 518 099,92
Vuokratulot	-128 839 584,08	-120 059 884,93
Muut toimintakulut	-31 788 881,21	-27 214 812,51
	-3 834 509 952,55	-3 538 332 970,89
TOIMINTAKATE	-2 116 707 271,59	-1 958 153 605,87
Verot ja valtionosuudet		
Verotulot	2 412 743 232,07	2 262 334 159,00
Valtionosuudet	179 826 498,00	181 473 809,00
	2 592 569 730,07	2 443 807 968,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	86 868 765,42	75 423 375,55
Muut rahoitustuotot	18 287 215,90	19 319 594,70
Korkokulut	-40 152 765,38	-34 882 258,26
Muut rahoituskulut	-1 111 781,23	-761 352,17
	63 891 434,71	59 099 359,82
VUOSIKATE	539 753 893,19	544 753 721,95
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-297 704 037,35	-294 247 568,53
Arvonalentumiset	0,00	-4 451 604,11
	-297 704 037,35	-298 699 172,64
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	48 685 885,15	117 014 170,50
Satunnaiset kulut	-7 405,89	-41 638,08
	48 678 479,26	116 972 532,42
TILIKAUDEN TULOS	290 728 335,10	363 027 081,73
Varausten ja rahastojen muutokset		
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-255 828 734,23	39 334,53
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	241 326 591,69	-48 412 758,78
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	16 082 678,69	-56 858 632,31
	1 580 536,15	-105 232 056,56
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	292 308 871,25	257 795 025,17

TALOUSARVION MUKAINEN TULOSLASKELMA 31.12.2008*

1 000 euroa	Toteutunut 2007	Toteutunut 2008
TOIMINTATULOT		
Myyntitulot	213 838	227 252
Maksutulot	145 707	160 023
Tuet ja avustukset	66 928	71 087
Vuokratulot	520 436	549 463
Muut tulot	39 201	34 424
	986 110	1 042 249
Valmistus omaan käyttöön	91 476	112 742
	1 077 586	1 154 991
TOIMINTAMENOT		
Palkat	-1 004 486	-1 062 003
Muut henkilöstömenot	-383 330	-397 211
Palvelujen ostot	-1 191 302	-1 292 090
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-142 920	-155 804
Avustukset	-370 288	-390 271
Vuokrat	-388 194	-407 602
Muut menot	-14 659	-14 404
	-3 495 179	-3 719 385
TOIMINTAKATE	-2 417 593	-2 564 394
Verot ja valtionosuudet		
Verotulot	2 262 334	2 412 743
Valtionosuudet	181 474	179 826
	2 443 808	2 592 569
Rahoitustulot ja -menot		
Korkotulot	103 620	113 767
Muut rahoitustulot	82 922	82 375
Korkomenot	-44 833	-47 635
Muut rahoitusmenot	-755	-1 067
	140 954	147 440
VUOSIKATE	167 169	175 615
Poistot ja satunnaiset erät		
Poistot	-197 766	-196 536
Satunnaiset tulot	97 014	48 685
Satunnaiset menot	-42	-5
	-100 794	-147 856
TILIKAUDEN TULOS	66 375	27 759
Varausten/rahastojen muutos		
Poistoeron muutos	841	841
Rahastojen lisäys	-46 990	-245
Rahastojen vähennys	13 856	19 234
	-32 293	19 830
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	34 082	47 589

*Ilman liikelaitoksia ja itsenäisinä taseyksiköinä toimivia rahastoja.

3.2 HELSINGIN KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA

	2008	2007
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	539 753 893	544 753 722
Satunnaiset erät	48 678 479	116 972 533
Tulorahoituksen korjauserät	-74 948 199	-140 575 577
	513 484 173	521 150 678
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-700 776 989	-648 596 073
Rahoitusosuudet investointimenoihin	8 150 330	9 611 595
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	61 940 588	123 854 009
	-630 686 071	-515 130 469
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-117 201 898	6 020 209
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-61 977 266	-116 689 067
Antolainasaamisten vähennykset	83 851 755	71 754 593
	21 874 489	-44 934 474
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 100 000	130 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-58 841 845	-93 880 858
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	-1 100 000	1 100 000
	-58 841 845	37 219 142
Oman pääoman muutokset	-284 525	-150 067
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-16 622 235	11 433 427
Vaihto-omaisuuden muutos	-11 098 281	-7 942 125
Saamisten muutos	8 140 909	-9 429 270
Korottomien velkojen muutos	77 929 279	60 266 855
	58 349 672	54 328 887
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	21 097 791	46 463 488
RAHAVAROJEN MUUTOS	-96 104 107	52 483 697
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	684 448 525	780 552 632
Rahavarat 1.1.	-780 552 632	-728 068 935
	-96 104 107	52 483 697

3.3 HELSINGIN KAUPUNGIN TASE

VASTAAVAA	31.12.2008	31.12.2007
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	46 167 326,20	36 804 438,19
Muut pitkävaikutteiset menot	182 804 210,47	32 515 452,11
Ennakkomaksut	561 376,72	334 289,26
	229 532 913,39	69 654 179,56
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 700 076 286,11	2 665 355 463,38
Rakennukset	1 419 924 214,64	1 392 847 462,43
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 175 321 168,45	1 712 019 553,92
Koneet ja kalusto	197 666 430,78	200 463 545,04
Muut aineelliset hyödykkeet	9 653 182,62	9 373 821,46
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	259 624 371,24	583 382 605,26
	6 762 265 653,84	6 563 442 451,49
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	815 906 169,37	797 305 074,13
Joukkovelkakirjalainasaamiset	264 420 480,00	279 178 742,00
Muut lainasaamiset	734 650 664,56	741 767 991,54
Muut saamiset	1 100,00	0,00
	1 814 978 413,93	1 818 251 807,67
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	372 297 934,78	384 244 367,60
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	4 097 897,68	3 989 499,60
Muut toimeksiantojen varat	309 376 999,83	259 857 572,08
	685 772 832,29	648 091 439,28
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	81 271 387,80	69 624 006,41
Keskeneräiset tuotteet	2 687 892,37	3 236 992,73
	83 959 280,17	72 860 999,14
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	62 229,53	62 229,53
Muut saamiset	2 251 176,24	3 631 287,23
	2 313 405,77	3 693 516,76
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	102 838 099,48	92 001 768,38
Lainasaamiset	911 873,03	949 489,29
Muut saamiset	50 940 809,65	58 121 758,21
Siirtosaamiset	94 293 767,97	104 672 332,36
	248 984 550,13	255 745 348,24
Saamiset yhteensä	251 297 955,90	259 438 865,00
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitus rahamarkkinainstrumentteihin	467 345 444,62	550 060 824,08
Joukkovelkakirjalainasaamiset	112 951 740,00	0,00
	580 297 184,62	550 060 824,08
Rahat ja pankkisaamiset	104 151 339,97	230 491 807,93
VASTAAVAA YHTEENSÄ	10 512 255 574,11	10 212 292 374,15

VASTATTAVAA	31.12.2008	31.12.2007
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 972 406 573,75	2 972 406 573,75
Arvonkorotusrahasto	1 827 355 906,58	1 831 714 638,58
Muut omat rahastot	500 160 379,33	516 243 058,02
Muu oma pääoma	729 030 699,71	729 030 699,71
Edellisten tilikausien ylijäämä/ alijäämä (-)	1 299 286 224,96	1 041 775 725,05
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä (-)	292 308 871,25	257 795 025,17
	7 620 548 655,58	7 348 965 720,28
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	367 076 604,18	111 247 869,95
Vapaaehtoiset varaukset	145 787 176,07	387 113 767,76
	512 863 780,25	498 361 637,71
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	283 757 000,00	302 145 000,00
Muut pakolliset varaukset	13 802 163,56	21 682 632,94
	297 559 163,56	323 827 632,94
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	373 111 753,17	384 505 569,06
Lahjoitusrahastojen pääomat	4 097 897,68	3 989 499,60
Muut toimeksiantojen pääomat	290 695 086,80	258 350 510,80
	667 904 737,65	646 845 579,46
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	20 000 000,00	20 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	579 004 623,49	637 723 532,69
Lainat julkisyhteisöiltä	1 101 045,89	2 377,98
Ostovelat	0,00	12 234,16
Liittymismaksut ja muut velat	17 681 791,96	12 791 700,22
	617 787 461,34	670 529 845,05
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	58 718 909,20	58 718 909,20
Lainat julkisyhteisöiltä	1 261,58	1 222 865,96
Saadut ennakot	15 336 838,11	8 927 804,79
Ostovelat	200 370 795,73	175 662 563,01
Muut velat	76 733 395,93	88 443 359,08
Siirtovelat	444 430 575,18	390 786 456,67
	795 591 775,73	723 761 958,71
Vieras pääoma yhteensä	1 413 379 237,07	1 394 291 803,76
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	10 512 255 574,11	10 212 292 374,15

Laajasalon peruskorjauksessa on uusia kattokerrosasuntoja rakennettu vanhan talon katolle osoitteessa Reiherintie 9, Laajasalo.

Stadion-säätiö, Olympiastadion

Helsingin teatterisäätiö, Kaupunginteatteri

Helsingin kaupunkikonserni

Helsingin kaupunki ja ne tytäryhteisöt, joissa kaupungilla on määräysvaltaa, muodostavat kaupunkikonsernin. Helsingin kaupunkikonserni koostuu seuraavista yhteisöistä:

- **Kaupunki emohteisönä**, virastot (28) ja kaupungin liikelaitokset (7 tilanne 31.12.2008)
- **Tytäryhteisöt** eli yhteisöt, joissa kaupungilla on määräysvalta. (110 tytäryhtiötä ja 10 säätiötä, tilanne 31.12.2008)
- **Osakkuusyhteisöt**
Osakkuusyhteisöjä ovat yhteisöt, joissa kaupungilla on 2-50 prosentin omistusosuus tai muu vaikutusvalta (61 osakkuusyhtiötä ja 3 yhteisyhtiötä)
- **Kuntayhtymät**
Helsingin kaupunkikonsernin tilinpäätökseen yhdistellään myös kaikki 5 kuntayhtymää, joissa kaupunki on jäsenenä
- Vuonna 2008 perustettiin UMO-säätiö sekä Helsingin Ympäristötalo kiinteistö Koy

3.4 HELSINGIN KAUPUNGIN KONSERNITULOSLASKELMA

1 000 euroa	1.1. - 31.12.2008	1.1. - 31.12.2007
Toimintatuotot	2 489 543	1 997 255
Toimintakulut	-4 349 807	-3 712 108
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta / tappiosta (-)	14 839	13 413
TOIMINTAKATE	-1 845 425	-1 701 440
Verotulot	2 412 743	2 262 334
Valtionosuudet	179 826	181 474
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	70 058	58 039
Muut rahoitustuotot	7 445	10 945
Korkokulut	-126 137	-108 691
Muut rahoituskulut	-4 471	-5 186
	-53 105	-44 893
VUOSIKATE	694 039	697 475
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-428 630	-421 046
Tilikauden yli- ja alipariarvot	-1 667	0
Arvonalentumiset	0	-4 452
	-430 297	-425 498
Satunnaiset erät	47 740	116 138
TILIKAUDEN TULOS	311 482	388 115
Tilinpäätössiirrot	-18 699	-127 670
Vähemmistöosuudet	165	639
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	292 948	261 084
Konsernituloslaskelman tunnusluvut		
Vuosikate/Poistot, %	161,3	165,7
Vuosikate, euroa/asukas	1 211	1 227
Asukasmäärä	573 011	568 400

3.5 HELSINGIN KAUPUNGIN KONSERNIRAHOITUSLASKELMA

1 000 euroa	2008
TOIMINNAN RAHAVIRTA	
Vuosikate	694 039
Satunnaiset erät	47 740
Tulorahoituksen korjaukset	-87 991
	653 788
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	
Investointimenot	-1 002 920
Rahoitusosuudet investointimenoihin	8 414
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	118 344
	-876 162
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-222 374
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	
Antolainauksen muutokset	
Antolainasaamisten muutokset	-12 809
	-12 809
Lainakannan muutokset	
Pitkäaikaisten lainojen muutos	-7 087
Lyhytaikaisten lainojen muutos	66 756
	59 669
Muut maksuvalmiuden muutokset	
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-11 288
Vaihto-omaisuuden muutos	-10 736
Saamisten muutos	-18 670
Korottomien velkojen muutos	116 962
	76 268
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	123 128
RAHAVAROJEN MUUTOS	-99 246
Rahavarojen muutos	
Rahavarat 31.12.	896 257
Rahavarat 1.1.	-995 503
	-99 246
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	
Investointien tulorahoitus, %	69,8

3.6 HELSINGIN KAUPUNGIN KONSERNITASE

VASTAAVAA 1 000 e	31.12.2008	31.12.2007
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	52 157	42 693
Muut pitkävaikutteiset menot	214 231	63 953
Ennakkomaksut	2 169	2 093
	268 557	108 739
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 750 524	2 715 675
Rakennukset	4 221 685	4 129 517
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 241 869	1 772 708
Koneet ja kalusto	543 584	530 204
Muut aineelliset hyödykkeet	39 773	35 891
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	474 897	727 155
	10 272 332	9 911 150
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	172 165	153 038
Muut osakkeet ja osuudet	328 823	321 401
Joukkovelkakirjalainasaamiset	264 420	279 179
Muut lainasaamiset	179 433	177 758
Muut saamiset	2 108	1 833
	946 949	933 209
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	339 257	306 573
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	93 852	83 115
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	17 181	18 608
Lyhytaikaiset saamiset	313 414	293 318
	330 595	311 926
Rahoitusarvopaperit	602 949	578 590
Rahat ja pankkisaamiset	293 308	416 913
VASTAAVAA YHTEENSÄ	13 147 799	12 650 215
Konsernitaseen tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	62,6	62,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	76,1	83,3
Kertynyt ylijäämä, euroa/asukas	2 299	1 776

VASTATTAVAA 1 000 euroa	31.12.2008	31.12.2007
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 972 406	2 972 406
Arvonkorotusrahasto	1 833 695	1 838 053
Muut omat rahastot	711 196	725 497
Muu oma pääoma	729 031	729 031
Edellisten tilikausien ylijäämä / alijäämä (-)	1 024 404	748 280
Tilikauden ylijäämä / alijäämä (-)	292 948	261 084
	7 563 680	7 274 351
VÄHEMMISTÖOSUDET	45 026	44 199
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	433 357	158 857
Vapaaehtoiset varaukset	213 792	453 542
	647 149	612 399
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	285 546	304 177
Muut pakolliset varaukset	40 009	46 727
	325 555	350 904
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	671 055	649 659
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	2 746 777	2 753 864
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	24 932	26 455
	2 771 709	2 780 319
Lyhytaikainen		
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	194 121	127 365
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	929 504	811 019
	1 123 625	938 384
Vieras pääoma yhteensä	3 895 334	3 718 703
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	13 147 799	12 650 215
Konsernitaseen tunnusluvut		
Konsernin lainakanta, 1000 euroa	2 940 898	2 881 229
Konsernin lainakanta, euroa/asukas	5 132	5 069
Konsernin lainasaamiset, 1 000 euroa	443 853	456 937
Konsernin lainasaamiset, euroa/asukas	775	804

HELSINGIN KAUPUNKI
TILINPÄÄTÖS 2008 TIIVISTELMÄ
Julkaisija
Helsingin kaupunki
Talous- ja suunnittelukeskus

Pohjoisesplanadi 11-13
00170 Helsinki
PL 20
00099 Helsingin kaupunki
Puhelinvaihte (09) 310 2505
www.hel.fi/taske

Tilinpäätöksen toimitus
Talous- ja suunnittelukeskus
Tuula Jäppinen
Maija Voutilainen
Mithu Abul Kashem
Olli-Pekka Kaukonen
Sirpa Jyrkänne
Mika Lappalainen

Ulkoasu: Tommi Luhtanen
Valokuvat: Helsingin kaupungin
kuvapankki
Paino: Helsingin kaupungin digipaino
ISSN 1457-3083
ISBN 978-952-223-357-8

